

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา

Participation in the Operation of Successful Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province

พิทักษ์พงษ์ ศิริศักดิ์^{1*} สกุล วงษ์กาฬสินธุ์² และ อนูจิตร์ ชินสาร³

Pitakpong Sirisak^{1*} Sakul Wongkalasin² and Anujit Chinsarn³

^{1*} นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐ

และเอกชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา;

Doctoral Student of Doctoral Degree of Philosophy in Public and Private Management, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon

Ratchasima Rajabhat University; *Corresponding Author; e-mail :

pitukpong.siri@gmail.com

^{2,3} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา;

Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University; e-mail : sakul05@hotmail.com

Received : January 20, 2026; Revised : May 22, 2026; Accepted : May 25, 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) กำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนสถาบันอื่น โดยทำการศึกษาสถาบันการเงินชุมชน จำนวน 4 แห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ทำการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มในการศึกษาแนวทาง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนในพื้นที่โดยตรง จำนวน 10 คน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม

Citation : พิตักษ์พงษ์ ศิริศักดิ์, สกุล วงษ์กาฬสินธุ์ และอนูจิตร์ ชินสาร. (2569). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยภูมิหลังของสมาชิกที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุด้านอาชีพหลัก และด้านปัจจัยตำแหน่งทางสังคม ส่วนปัจจัยสถานะแวดล้อมมีเพียงปัจจัยด้านการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชนเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ 3) การกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสำหรับสถาบันการเงินชุมชนอื่น ดังนี้ (3.1) สถาบันการเงินชุมชนควรการวางแผนที่ชัดเจน โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผน (3.2) สถาบันการเงินชุมชนควรมีการมอบรางวัลยกย่องแก่สมาชิกที่มีผลงานดีเด่น ปฏิบัติตามระเบียบอย่างดีหรือมีส่วนร่วมสูง (3.3) สถาบันการเงินชุมชนควรนำกำไรเพื่อจัดกิจกรรมแก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนเกิดการพึ่งตนเอง และ (3.4) สถาบันการเงินชุมชนควรมีการสรุปบทเรียน วิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ, สถาบันการเงินชุมชน, การพัฒนาชุมชน

Abstract

This research aimed : 1) to assess the level of participation in the operation of successful community financial institutions in Nakhon Ratchasima Province, 2) to examine the factors influencing member participation in institutional management, and 3) to propose guidelines for enhancing participation in the operations of other community financial institutions. A mixed-method research design was employed, involving four community financial institutions in Nakhon Ratchasima Province. The qualitative component explored the guidelines of a sample group consisting of 10 people who were directly involved in the operation of community financial institutions in the area. The quantitative component collected data from 360 respondents using a structured questionnaire. Quantitative data were analyzed using statistical software to compute descriptive statistics (mean and standard deviation), while inferential statistical analyses were conducted to identify the factors affecting participation in the successful operation of community financial institutions.

The findings of the study were as follows : 1) The level of participation in the operations of successful community financial institutions in Nakhon Ratchasima Province showed that the overall participation level of members in these successful institutions, based on the mean and standard deviation, was at a high level ($\bar{x} = 4.27$) 2) The factors influencing participation in the management of successful community financial institution members in Nakhon Ratchasima Province revealed that background factors including age, primary

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

occupation, and social status significantly affected participation. Among environmental factors, only the factor related to borrowing from the community financial institution was found to have a statistically significant effect on participation 3) Guidelines for promoting participation in the operations of other community financial institutions were proposed as follows : (3.1) Community financial institutions should establish clear operational plans and ensure member participation in the planning process. (3.2) Community financial institutions should provide awards or recognition to outstanding members who perform well, comply with regulations, or actively participate. (3.3) Community financial institutions should allocate a portion of their profits to organize community activities that support community self-reliance. and (3.4) Community financial institutions should conduct lesson-learned reviews and analyze various activities to enhance and further develop organizational capacity.

Keywords : Participation, Community Financial Institutions, Successful operations, Community Development

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันสถาบันการเงินชุมชน มีบทบาทสำคัญในการเป็นสถาบันที่ให้บริการทางการเงินและจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้มีฐานะยากจนและมีหลักประกันทางสังคม ไม่เพียงแต่เพียงนำเงินมาปล่อยกู้เพื่อหากำไรจากดอกเบี้ย แต่ยังมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้นองค์กรการเงินชุมชนจึงถือเป็นเครื่องมือที่จะสามารถช่วยอุดช่องว่างด้านเงินทุน รวมถึงแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งปัจจุบันมีองค์กรการเงินชุมชนที่มีการบริหารจัดการประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งมีกิจกรรมที่โดดเด่น คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การดำเนินงานมานานหลายสิบปี สมาชิกมีสัจจะต่อตนเองในการออมและการคืนเงินกู้ สถาบันมีเงินเงินทุนหรือเงินสัจจะออมทรัพย์จำนวนมาก ขยายไปสู่การแบ่งสรรเงินปันผลและจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบเอื้ออาทรสะท้อนความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันของผู้คนในชุมชนซึ่งถือเป็นฐานคิดทางการจัดการองค์กรที่เข้มแข็งยั่งยืน จนได้ยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนแล้ว 1,149 แห่งทั่วประเทศ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2562) ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีธนาคารหรือสถาบันการเงินจำนวนมากและกระจายอยู่ทุกอำเภอ และการบริการด้านการออมเงิน การกู้เงินที่สะดวกทันสมัยมีการแข่งขันสูงของกิจกรรมด้านการเงินทั้งในเขตอำเภอเมือง นครราชสีมา และอำเภออื่น ๆ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายใกล้ชิดชิดสนิทสนมแบบระบบเครือญาติมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อีกทั้งมียังรักษานับธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นได้อย่างมั่นคง มีระบบเศรษฐกิจที่มั่นคง ในชนบทรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือสถาบันการเงิน

Citation : พัทธ์พงษ์ ศิริศักดิ์, สกุล วงษ์ภาพสินธุ์ และอนุจิตร ชินสาร. (2569). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงิน

ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ชุมชนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง ที่กระจายอยู่ทุกตำบล กล่าวคือ สามารถบริหารจัดการกลุ่มให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพ ปรับตัวและพัฒนาการได้อย่างสอดคล้องกับระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินขนาดใหญ่ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบก้าวหน้า มีผลการดำเนินงานโดดเด่นเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการ จนได้รับรางวัลสถาบันการเงินชุมชนดีเด่นและได้รับการยอมรับจากสังคมได้รับการยกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการองค์กรการเงินชุมชนให้กับกลุ่มอื่นมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่สถาบันการเงินชุมชนบ้านหนองเม็ก หมู่ที่ 3 ตำบลด่านช้าง อำเภอบัวใหญ่ สถาบันการเงินชุมชนบ้านหัวบึง หมู่ที่ 1 ตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง สถาบันการเงินบ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 5 ตำบลตำบลสามเมือง อำเภอสีดา และสถาบันการเงินชุมชนบ้านสระจันทร์ หมู่ที่ 3 ตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา, 2565)

จากการศึกษาเบื้องต้น พบว่ากลุ่มสถาบันการเงินชุมชนดังกล่าวมีกิจกรรมที่โดดเด่นคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การดำเนินงานมานานหลายสิบปี สมาชิกมีสัจจะต่อตนเองในการออมและการคืนเงินกู้ สถาบันมีเงินทุนหรือเงินสัจจะออมทรัพย์จำนวนมาก ขยายไปสู่การแบ่งสรรเงินปันผลและจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบเอื้ออาทรสะท้อนความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันของผู้คนในชุมชน ซึ่งถือเป็นฐานคิดทางการจัดการองค์กรที่เข้มแข็งยั่งยืน และจากการศึกษาของสกุล วงษ์ภาพสินธุ์ (2562) ซึ่งได้ศึกษาศักยภาพทุนชุมชนในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านล้าหลัง พบว่า ปัญหาอุปสรรคของประชาชนในชนบทจังหวัดนครราชสีมาขาดการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านซึ่งเป็นสถาบันการเงินฐานรากของชุมชน จึงก่อให้เกิดปัญหาหนี้ในระบบ ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพอันเป็นสาเหตุสำคัญของความยากจน และขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินที่ประสบผลสำเร็จ ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อสนับสนุนการบูรณาการแนวคิดการบริหารภาครัฐและเอกชนไปเสริมสร้างการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชน ให้เกิดความเข้มแข็งได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาเบื้องต้น พบว่ากลุ่มสถาบันการเงินชุมชนดังกล่าวมีกิจกรรมที่โดดเด่นคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การดำเนินงานมานานหลายสิบปี สมาชิกมีสัจจะต่อตนเองในการออมและการคืนเงินกู้ สถาบันมีเงินทุนหรือเงินสัจจะออมทรัพย์จำนวนมาก ขยายไปสู่การแบ่งสรรเงินปันผลและจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบเอื้ออาทรสะท้อนความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันของผู้คนในชุมชนซึ่งถือเป็นฐานคิดทางการจัดการองค์กรที่เข้มแข็งยั่งยืน และจากการศึกษาของสกุล วงษ์ภาพสินธุ์ (2562) ซึ่งได้ศึกษาศักยภาพทุนชุมชนในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านล้าหลัง พบว่า ปัญหาอุปสรรคของประชาชนในชนบทจังหวัดนครราชสีมาขาดการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านซึ่งเป็นสถาบันการเงินฐานรากของชุมชนจึงก่อให้เกิดปัญหาหนี้ในระบบ ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ อันเป็นสาเหตุสำคัญของความยากจน และขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึง

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful

Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

สนใจศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อค้นหาว่าการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้การดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จ และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้สถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จควรเป็นอย่างไร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยทั้งการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ การสัมภาษณ์ การเก็บแบบสอบถามความคิดเห็น และการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งผลวิจัยที่ได้เพื่อสนับสนุนการบูรณาการแนวคิดการบริหารภาครัฐและเอกชนไปเสริมสร้างการบริหารจัดการสถาบันการเงินชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของทางราชการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำรา บทความ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ มาทำการศึกษาร่วมกับข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ หลังจากนั้นจะทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม จากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่กำหนดรูปแบบการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นสนทนากลุ่ม สำหรับการศึกษาแนวทางกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนในพื้นที่โดยตรง เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนหรือองค์กรการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จมีความเข้มแข็งก้าวหน้าได้แก่ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ดำเนินงาน สถาบันการเงินชุมชนเป็นหลัก โดยจัดสนทนากลุ่มย่อย 4 แห่ง แต่ละแห่งมีผู้เข้าร่วมสนทนาจำนวน 10 คน ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการหมู่บ้านจากหมู่บ้านสถาบันการเงินชุมชน หมู่บ้านละ 2 คน ประธานและคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน แห่งละ 3 คน ตัวแทนสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนแห่งละ 3 คน ผู้นำชุมชนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์ในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน แห่งละ 2 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลที่ได้จากกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มเป้าหมายจากพื้นที่ดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนทั้ง 4 แห่ง มาตรวจสอบแยกแยะ ประเด็นจัดระเบียบข้อมูล พร้อมเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา แล้วสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด จากการศึกษาวิจัยในการครั้งนี้ โดยผ่านการถอดความวิเคราะห์เชิงเนื้อหา แยกตามวัตถุประสงค์วิจัย และการเขียนรายงานในเชิงบรรยาย อธิบายตามประเด็นการศึกษา

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยการใช้การวิจัยเชิงปริมาณในรูปของการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนหรือองค์กรการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา ประชากรในการศึกษา คือสมาชิกสถาบันการเงินที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2,832 คนครัวเรือน ขนาดตัวอย่าง กลุ่มอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) จากกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 360 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้คือ สถิติพรรณนา (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและอธิบายค่าของตัวแปรแต่ละตัว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำ และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับ ความสัมพันธ์ (ดุขฎี อายุวัฒน์ และคณะ, 2553) เกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงคะแนน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นตัวชี้วัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful

Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามรายด้านทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง 2) ด้านการร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการร่วมติดตามประเมินผล โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้งหมด 360 ราย ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน พบว่า ภาพรวม สมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทุกด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.65) รองลงมา การร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.67) ร่วมในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.62) และร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D.=0.81) ตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สถาบันการเงินชุมชนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการร่วมตัดสินใจ วางแผนและกำหนดแนวทาง	4.35	0.67	มาก	2
2. ด้านส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	4.30	0.62	มาก	3
3. ด้านร่วมรับผลประโยชน์	4.40	0.65	มาก	1
4. ด้านร่วมติดตามประเมินผล	4.02	0.81	มาก	4
รวม	4.27	0.69	มาก	

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายด้านทั้งหมด 4 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมด้านการร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน ด้านการร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมรับฟังการชี้แจงการดำเนินงานของสถาบัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสถาบัน/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.61) สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนว

ทางการดำเนินงานของสถาบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.63) และสมาชิกเป็นแกนนำในการชี้แจงชาวบ้านให้มาร่วมสถาบัน/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

2. ระดับการมีส่วนร่วม ด้านร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน ด้านร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า สมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสถาบัน/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ สมาชิกปฏิบัติตามมติที่ประชุมหรือมติของสถาบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.61) สมาชิกปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับหรือมติของสถาบัน/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.63) สมาชิกให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชน ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับมาก และร่วมในการติดตามหนี้สินลูกหนี้ของสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

3. ระดับการมีส่วนร่วมด้านร่วมรับผลประโยชน์

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน ด้านร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า สมาชิกมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในการเป็นสมาชิกสถาบัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ สมาชิกได้รับการช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากสถาบัน/กิจกรรม เช่น การกู้เงินสถาบัน ทุนการศึกษา การบริจาค การจัดงานศพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.57) สมาชิกได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนจากสถาบัน/กิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.68) สมาชิกได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการของสถาบัน ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.71) อยู่ในระดับมาก สมาชิกได้รับโอกาสในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้เพิ่มเติมจากสถาบัน ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.78) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

4. ระดับการมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามประเมินผล

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สถาบันการเงินชุมชน ด้านร่วมติดตามประเมินผล พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกมีส่วนร่วมตรวจสอบเงินสะสม/หุ้นของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมสรุปผลงานประจำปี ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.76) อยู่ในระดับมาก ร่วมติดตามข่าวสารการบริหารของคณะกรรมการสมาชิก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.79) และสมาชิกมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.82) สมาชิกมีส่วนร่วมตรวจสอบบัญชีต่าง ๆ ของสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.91) และสมาชิกมีส่วนร่วมติดตามเร่งรัดการชำระหนี้ของสมาชิกสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สัมภาษณ์ทุกท่านเห็นว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา (สถาบันการเงินชุมชนบ้านหนองเม็ก สถาบันการเงินชุมชนบ้านหัวบึง สถาบันการเงินบ้านโนนสมบูรณ์ และสถาบันการเงินชุมชนบ้านสระจันทร์) มีส่วนร่วมดำเนินงานทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ 1) ด้านการร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง 2) ด้านการร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ดังนี้

1. ด้านการร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง

จากการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกของสถาบันการเงินชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น และร่วมกำหนดนโยบายสำคัญของกลุ่ม ดังบทสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนว่า “เราจะมีการประชุมทุกเดือน เปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปล่อยสินเชื่อหรือการจัดสรรงบประมาณ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1) สอดคล้องกับอีกท่านที่กล่าวว่า “การวางแผนงานไม่ได้กำหนดกันเฉพาะคณะกรรมการ แต่เปิดเวทีให้สมาชิกเข้ามาร่วมคิด เช่น การกำหนดนโยบายการออม” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2) รวมถึงสมาชิกทั่วไปที่ให้ข้อมูลว่า “เวลามีประชุมก็จะมี การถามความเห็นจากสมาชิกทุกคนว่าคิดเห็นอย่างไรในเรื่องที่กล่าว และให้ร่วมช่วยกันตัดสินใจในแต่ละประเด็น ไม่ใช่แค่คณะกรรมการ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3) สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และเป็นประชาธิปไตย

2. ด้านการร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ผลการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนในระดับมาก โดยไม่ได้เป็นเพียงผู้รับบริการ แต่มีบทบาทในการร่วมดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “สมาชิกไม่ได้เป็นแค่ผู้รับบริการ แต่เข้ามาช่วยจัดกิจกรรม เช่น การอบรมอาชีพ การประชาสัมพันธ์” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1) อีกท่านหนึ่งระบุว่า “สมาชิกจะช่วยกันคนละไม้คนละมือ เช่น การเก็บเงินออม หรือการจัดประชุม” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2) และสมาชิกยังสะท้อนว่า “ดิฉันก็เข้าร่วมกิจกรรมเสมอ เช่น การฝึกอบรม หรือการช่วยงานของกลุ่ม ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งจริง ๆ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3) แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือและความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

3. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

ผลการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในระดับมาก และมีความรู้สึกถึงความเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์ ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า “ผลประโยชน์มีการแบ่งปันอย่างเป็นธรรม เช่น เงินปันผลหรือสวัสดิการต่าง ๆ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1) อีกท่านกล่าวว่า “สมาชิกทุกคนรู้สึกว่าได้ประโยชน์จริง ทั้งในด้านเงินทุนและความรู้” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2) ขณะที่สมาชิกสะท้อนว่า “ได้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และยังมีเงินปันผลด้วย” (ผู้ให้สัมภาษณ์

คนที่ 3) มีการให้ทุนการศึกษา แจกรางวัลให้กับเด็ก และนำเงินบางส่วนไปบริจาคทำบุญที่วัด (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4) นอกจากนี้ยังมีการมองว่าผลประโยชน์ไม่ได้จำกัดเฉพาะด้านเศรษฐกิจ แต่รวมถึงความเข้มแข็งของชุมชน “ผลประโยชน์ไม่ได้มีแค่เรื่องเงิน แต่ยังรวมถึงความเข้มแข็งของชุมชนด้วย” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

4. ด้านการร่วมติดตามประเมินผล

ผลการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีระบบการรายงานผลที่โปร่งใส และเปิดโอกาสให้สมาชิกตรวจสอบและเสนอแนะ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “เราจะมีสรุปผลทุกไตรมาส สมาชิกสามารถตรวจสอบบัญชี และเสนอแนะแนวทางปรับปรุงได้” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1) อีกท่านหนึ่งระบุว่า “มีการรายงานความคืบหน้าให้สมาชิกทราบอย่างโปร่งใส และเปิดให้ซักถามได้ตลอด” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2) สมาชิกยังสะท้อนว่า “กลุ่มจะมีการแจ้งผลการดำเนินงานให้ทราบตลอด ทำให้มั่นใจว่าโปร่งใส” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3) และผู้เกี่ยวข้องเสริมว่า “มีการสรุปผลและนำไปปรับปรุงการดำเนินงานอยู่เสมอ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

สรุปในภาพรวม จากผลการสัมภาษณ์ทั้ง 4 ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีลักษณะสำคัญคือ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ความโปร่งใสในการดำเนินงาน และการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมของสมาชิก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนในพื้นที่

2. ปัจจัยที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการของสถาบันที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา กับตัวแปรที่ศึกษาหลักโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ พบว่า ตำแหน่งทางสังคม ($r = .344, p < .05$) ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ($r = .026, p < .05$) การเป็นสมาชิกส่งผลต่อการประกอบอาชีพ ($r = .024, p < .05$) การกู้ยืมเงินจากสถาบันฯ ($r = .128, p < .05$) สถาบันฯ ตั้งขึ้นเพื่อให้สมาชิกเกิดการออมเงินหรือสะสมทุนเพื่ออนาคต ($r = .291, p < .05$) สมาชิกกลุ่มมีความซื่อสัตย์ เสียสละ และรับผิดชอบ ($r = .169, p < .05$) สถาบันฯ ทำให้สมาชิกเกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้านการเงิน ($r = .220, p < .05$) สถาบันฯ ทำให้สมาชิกในชุมชนได้เกิดการพึ่งตนเอง ($r = .180, p < .05$) สถาบันฯ ทำให้ชาวบ้านมีแหล่งเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้น ($r = .310, p < .05$) และสถาบันฯ ทำให้สมาชิกเรียนรู้เรื่องการจัดการเงินที่ดี ($r = .250, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา

ปัจจัยภูมิหลังของสมาชิกที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุด้านอาชีพหลัก และด้านปัจจัยตำแหน่งทางสังคม ส่วนปัจจัยสถานะแวดล้อมมีเพียงปัจจัยด้านการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชนเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรด้านเงินทุน

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful

Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and*

Social Sciences, Surindra Rajabhat University, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

e297550

ประกอบอาชีพของครอบครัว ($r = -.151, p < .05$) และลักษณะความต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ ($r = -.127, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา นอกจากนี้ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาที่ผ่านอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มาของเงินทุนประกอบอาชีพ ความสำเร็จกลุ่มด้านการเงินกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา

3. แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา แก่สถาบันอื่น มีดังนี้

ผลการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมที่ทำให้สถาบันการเงินชุมชนประสบความสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมเห็นว่าการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนมีการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนงาน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยมีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม การสื่อสารและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ความเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์ แนวทางดังกล่าวนำไปสู่ความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสถาบันการเงินชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้ มีประเด็นข้อเสนอเพิ่มเติมดังนี้

1) จัดเวทีประชาคมเสวนาเพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือให้สมาชิกได้รู้สถานภาพหรือสถานการณ์ เกี่ยวกับฐานะทางการเงิน กฎกติกา เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง สถาบันการเงินชุมชนของตน

2) สถาบันการเงินชุมชนควรมีการวางแผนหรือกลยุทธ์หรือแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นกรรมการ เนื่องจากที่ผ่านมาแม้จะมีการเลือกตั้งกรรมการใหม่ทุกปี กรรมการยังเป็นบุคคลกลุ่มเดิม ทำให้สมาชิกคนอื่นและคนรุ่นใหม่ขาดการมีส่วนร่วมและขาดการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อสถาบันการเงินชุมชน

3) จัดทำกฎระเบียบข้อบังคับที่สมาชิกมีส่วนร่วมเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ครอบคลุมทั้งกรรมการและสมาชิก ซึ่งกฎระเบียบสมาชิก ต้องสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จ โดยวิธีการแก้ไขกฎระเบียบต้องนำเข้าที่ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

4) กลุ่มควรสร้างแรงจูงใจหรืออุดมการณ์ให้คนรุ่นใหม่ ที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี มาเป็นพนักงานหรือกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและความยั่งยืนขององค์กร

5) สมาชิกควรเข้ามามีส่วนร่วมระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานของกรรมการ และพนักงานหรือโดยการจ้างผู้ตรวจสอบภายนอก เพื่อตรวจสอบบัญชี รายรับ รายจ่าย งบดุล งบกำไรขาดทุน

6) มีการบันทึกข้อผิดพลาดและปรึกษาหารือแก้ไขปัญหามิใช่ปัญหาในรูปคณะกรรมการ นำข้อผิดพลาดรายงานให้มาสรุปบทเรียน วิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ศักยภาพของคณะกรรมการ สมาชิก เพื่อให้มีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น

Citation : พัทธพงษ์ ศิริศักดิ์, สกฤต วงษ์ภาพสินธุ์ และอนุจิตร ชินสาร. (2569). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงิน

ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ผ่านมา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามประเด็นต่าง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่ง ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา ประเด็นที่สอง ปัจจัยที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา และประเด็นที่สาม การกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนอื่น ตามลำดับ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานสถาบันการเงินที่ประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน โดยภาพรวม สมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทุกด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมา การร่วมตัดสินใจ วางแผน และกำหนดแนวทาง ($\bar{x} = 4.35$) ร่วมในการดำเนินกิจกรรม ($\bar{x} = 4.30$) และร่วมติดตามประเมินผล ($\bar{x} = 4.02$) สอดคล้องกับ กรมการพัฒนาชุมชน (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ เมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับองค์กร พวกเขาจะรู้สึกเป็นเจ้าของและอยากเห็นการดำเนินการนั้นประสบความสำเร็จ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนได้เรียนรู้กระบวนการทำงาน การแก้ปัญหา และสร้างทักษะใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองในอนาคต นอกจากนี้แม้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายในช่วงแรก แต่การมีส่วนร่วมช่วยลดโอกาสในการเกิดการคัดค้านหรือข้อพิพาทในภายหลัง ซึ่งจะประหยัดค่าใช้จ่ายและความล่าช้าในระยะยาวได้ จึงถือว่าสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ดี สถาบันการเงินชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุล วงษ์กาฬสินธุ์ (2562) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลให้หมู่บ้านเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และผลการศึกษายังสอดคล้องกับลักษณะขององค์กรชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเอง สมพันธ์ เตชะอธิก (2553) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมสูงจะทำให้องค์กรจะเข้มแข็งสามารถตอบสนองด้านผลประโยชน์ให้กลุ่มพึ่งตนเองได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ศรีเมือง (2544) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบลประชาชนส่วนมากมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 37.5) โดยกลุ่มที่มีส่วนร่วมมากคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการ หมู่บ้าน และคณะกรรมการพัฒนาสตรี ด้านการบริหารดำเนินการประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม (ร้อยละ 40.9) กลุ่มที่มีส่วนร่วมในด้านการบริหารจะเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2537 ด้านการ

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful

Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ตรวจสอบ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (ร้อยละ 31.9) ด้านการรับประโยชน์ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการหรือจัดทำขึ้น แต่ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ที่ระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.1) ด้านติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.25) โดยร่วมดูแลกิจกรรมหรือโครงการที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นหัวใจของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ปกครองตนเอง ซึ่งจากขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเพียงขั้นตอนเริ่มต้นของการเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการร่วมกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ก่อให้เกิดพลังในชุมชน อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน และการมีส่วนร่วมยังเป็นเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน

นอกจากนี้ประเด็นผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนด้านร่วมติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกมีส่วนร่วมตรวจสอบเงินสะสม/หุ้นของตนเอง รองลงมาคือ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมสรุปผลงานประจำปี ร่วมติดตามข่าวสารการบริหารของคณะกรรมการสมาชิก และสมาชิกมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบัน อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สมาชิกมีส่วนร่วมตรวจสอบบัญชีต่าง ๆ ของสถาบัน และสมาชิกมีส่วนร่วมติดตามเร่งรัดการชำระหนี้ของสมาชิกสถาบัน ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของตนเอง รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถาบัน ขณะที่การมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบบัญชีและการติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารจัดการหรือข้อจำกัดด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้เฉพาะด้าน ความรับผิดชอบ หรือบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในการดำเนินงานด้านดังกล่าว ดังนั้นการบริหารจัดการจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ดังเช่นงานวิจัยของ ปิยะวดี ยอดนา (2564) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกองทุนการเงินชุมชนบ้านโนนสวรรค์ จังหวัดสกลนคร ทุกกลุ่มมีแนวทางการบริหารจัดการที่ดี ผู้นำกลุ่มหรือประธานกลุ่มมีการทำงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล รับผิดชอบในหน้าที่ ทำงานอย่างซื่อสัตย์ ส่วนสมาชิกแต่ละกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนงานวิจัยของ สยาม เจริญนันท์, กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และ ภาสกร ดอกจันทร์ (2568) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารและคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ ต้องมีความรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถ และการทำงานเป็นทีม แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ โดยการให้ความรู้ด้านการเงิน บริหารการเงิน และการออมกับสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน การรับฝากเงิน ถอนเงิน การกู้ยืม การให้สินเชื่อ การลงทุนหา

Citation : พัทธ์พงษ์ ศิริศักดิ์, สกฤต วงษ์ภาพสินธุ์ และอนุจิตร ชินสาร. (2569). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงิน

ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ผลประโยชน์ การกำหนดอัตราเงินปันผลและอัตราดอกเบี้ย ระบบการบริหารความเสี่ยง การติดตามและทวงหนี้ นอกจากนี้งานวิจัยของ อรุมา รัตนพันธ์ และคณะ (2566) เสนอแนวทางการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชน โดยการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร สมาชิก มีการจัดประชุม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่ม มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกคณะกรรมการสถาบันการเงินทุกคน

2. ปัจจัยที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยภูมิหลังของสมาชิกองค์การการเงินชุมชน การมีตำแหน่งทางสังคมส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมเพียงปัจจัยเดียว ซึ่งตำแหน่งทางสังคมมีความสัมพันธ์ ($r = .344, p < .05$) ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ($r = .026, p < .05$) ส่วนปัจจัย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาที่ทํานายอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มาของเงินทุนประกอบอาชีพ ความสำเร็จกลุ่มด้านการเงิน กลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าปัจจัยภูมิหลังของสมาชิกไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ขอบตรง (2552 : บทคัดย่อ) การเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นเวลานาน การดำเนินกิจกรรมมีความก้าวหน้ากลุ่มเข้มแข็งประสบผลสำเร็จ ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มมีวัฒนธรรม มีรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี กลุ่มก็จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติอัสนา ใจเพียร (2558 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ปัจจัยชีวิตการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชน ไม่ได้ขึ้นกับปัจจัยด้านปัจเจก รายบุคคล แต่ขึ้นกับปัจจัยด้านกลุ่มองค์กรการมีเป้าหมายการทำงานร่วม มีระบบการจัดการทุนตัวเอง มีระบบเศรษฐกิจที่ตอบสนองคนในชุมชน มีระบบการติดตามตรวจสอบภายใน มีระบบบริหารจัดการที่ดี

ปัจจัยสภาวะแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านเงินทุนประกอบอาชีพของครอบครัว ลักษณะความต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ ที่มาของเงินทุนประกอบอาชีพ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน การเป็นสมาชิกส่งผลต่อการประกอบอาชีพ ความสำเร็จกลุ่มด้านการเงินกลุ่ม การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และการดำเนินงานสถาบันส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนและกำหนดแนวทาง การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีค่า R เท่ากับ 0.206 และค่าสัมประสิทธิ์ ของการถดถอย (R^2) เท่ากับ 0.043 ซึ่งอธิบายการผันได้ร้อยละ 4.30 จากการตรวจสอบพิจารณาค่าสถิติ Durbin-Watson มีค่าอยู่ในช่วง 1.5-2.5 สรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระกัน โดยจากการวิเคราะห์ พบว่า ค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.532 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 จึงสรุปได้ว่าปัจจัยสภาวะแวดล้อมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมลดลง ซึ่งสอดคล้องกับแต่เมื่อพิจารณาปัจจัยรายด้านจะมีเพียงปัจจัยด้านการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชนเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful

Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

งานวิจัยของสรายุทธ เสงี่ยม (2549) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปัจจัยแวดล้อมของสมาชิกกลุ่มไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในความสำเร็จการดำเนินงานของกลุ่ม มีเพียงปัจจัยด้านการกู้ยืมเงินและอัตราดอกเบี้ย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ เพราะทำให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นการเพิ่มขึ้นของรายได้อย่างสม่ำเสมอแม้จะเกิดภาวะวิกฤต ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง พบว่า จำนวนเงินที่ใช้ในการประกอบอาชีพในครัวเรือนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ออมทรัพย์ เพื่อการผลิต จำนวนการออมของครัวเรือนในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น เป็นของครอบครัวที่มีความมั่งคั่ง และครอบครัวที่ใช้เงินทุนประกอบอาชีพจำนวนมาก จะเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรที่มีการออมเงิน การกู้ยืมเงินมากกว่าครอบครัวที่ใช้เงินทุนประกอบอาชีพน้อย ดังนั้นการเป็นสมาชิกกลุ่มที่สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินจากกลุ่มได้อย่างสะดวก ดอกเบี้ยที่เหมาะสม จะทำให้ครอบครัวมีต้นทุนสำรองแม้จะเสียดอกเบี้ยให้กลุ่มแต่ก็มีความสะดวกรวดเร็วในการกู้ยืมมาเป็นทุนประกอบอาชีพ แนวคิดนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Maharjan, Dhakhwa and Gurung (1998) ที่พบว่าสมาชิกในครัวเรือนที่เคยกู้เงินจากกลุ่มออมเงินของชาวนาในเมืองแซนทิกอลา ประเทศเนปาล มีผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่โปรแกรมการออมและให้สินเชื่อของสถาบันการเงินชุมชนที่ตนเองเป็นสมาชิก

องค์ความรู้ใหม่ (Body of Knowledge)

แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา จากผลการศึกษา สามารถสังเคราะห์เป็นแนวคิดของการดำเนินการ ได้แก่ จัดเวทีประชาคม เสวนา วางแผนหรือกลยุทธ์ จัดทำกฎระเบียบข้อบังคับแบบมีส่วนร่วม พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมระบบการตรวจสอบ ปรัชญาแก้ไขปัญหาในรูปคณะกรรมการ

ภาพที่ 1 แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนสู่ความสำเร็จ

ที่มา : (พิทักษ์พงษ์ ศิริศักดิ์, สกุล วงษ์ภาพสินธุ์ และอนุจิตร ชินสาร, 2568)

Citation : พิทักษ์พงษ์ ศิริศักดิ์, สกุล วงษ์ภาพสินธุ์ และอนุจิตร ชินสาร. (2569). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงิน

ชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงควรส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเป็นกรรมการ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เพื่อลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมด้านร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ลำดับสุดท้ายในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในด้านการเงินและบัญชี จึงควรจ้างผู้ตรวจสอบภายนอก เพื่อตรวจสอบบัญชี รายรับ รายจ่าย งบดุล งบกำไรขาดทุน และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น

1.3 สถาบันการเงินชุมชน ควรจัดทำกฎระเบียบข้อบังคับให้ครอบคลุม โดยการมีส่วนร่วม และให้สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนประสบผลสำเร็จ โดยวิธีการแก้ไขกฎระเบียบต้องนำเข้าที่ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีรับรองเห็นชอบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมของสถาบันการเงินชุมชนขององค์การการเงินชุมชนอื่นในชนบท เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มเครดิตยูเนียน กองทุนหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานสถาบันการเงินชุมชน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนให้มีความเข้มแข็งพึ่งตนเอง

2.3 ควรมีการวิจัยปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือปัจจัยภูมิหลังและปัจจัยสภาวะแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมการพัฒนาชุมชน. (2553). *คู่มือปฏิบัติการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนยกระดับรายได้ครัวเรือน*.

สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน.

กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). *การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากภายใต้กลไกประชารัฐ*.

กรมการพัฒนาชุมชน.

กรมการพัฒนาชุมชน. (2562). *แนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน*. บริษัทไร่ไทย เพรส.

โกวิทย์ พวงงาม และธีรเดช ฉายอรุณ. (2544). *การศึกษาศาภาพการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- จิตติอสีนา ใจเพียร. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน : ภายใต้กระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น* [การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ดุขฎิ์ อายุวัฒน์ และคณะ. (2553). *ผลของกระบวนการพัฒนาศักยภาพแรงงานแบบบูรณาการ ก่อนการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิทักษ์พงษ์ ศิริศักดิ์, สกฤต วงษ์กาฬสินธุ์ และอนุจิตร ชินสาร. (2568). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดนครราชสีมา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะวดี ยอดนา. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกองทุนการเงินชุมชนบ้านโนนสวรรค์ ตำบลพังช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 1(1), 17–26. https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU/article/view/140?utm_source=chatgpt.com
- เมตต์ เมตการุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ*. บริษัทพอยท์ จำกัด.
- สกฤต วงษ์กาฬสินธุ์. (2562). *ศักยภาพทุนชุมชนในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านลำหลัง อำเภอเลิงสาง จังหวัดนครราชสีมา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สรายุทธ เสี่ยงม. (2549). *ความสำเร็จของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิต* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต] มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ ขอบตรง. (2552). *อิทธิพลของทุนชุมชนต่อสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาคใต้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา แขนงวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมพันธ์ เตชะอธิก. (2553). *การพัฒนาระบบองค์กรชุมชนและเครือข่ายทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. สาขาวิชาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมบุญ กนกหงษ์. (2552). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนตำบลนาฏ อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดสุโขทัย*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 3(2), 51-64.
- สยาม เจริญานนท์, กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และ ภาสกร ดอกจันทร์. (2568). *ประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ*. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 12(3), 95-108. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/issue/view/17908>.

- สุภาพ ศรีเมือง. (2544). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ศึกษากรณีตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอนาทม จังหวัดหนองคาย* [การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. (ไทยคดีศึกษา กลุ่มสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2551). *คู่มือบัญชีสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง*. สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). *รายงานการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา. (2565). *สรุปข้อมูลการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และศูนย์สวัสดิการตลาด จังหวัดนครราชสีมา*. (อัครา).
- อรอุมา รัตนพันธ์ และคณะ. (2566). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน : กรณีศึกษาสถาบันการเงินชุมชนบ้านคลองจ้ง หมู่ที่ 4 ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 6(2), 24–33. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD/article/view/4468>.
- Archie B. Carroll. (1993). *Business & Society : Ethics and Stakeholder Management* (7th ed.). By South-Western Publishing Company.
- Longmecker, J.G., C.W.Moore and J.W.Betty. (1994). *Small Business Management : An Entrepreneurial Emphasis* (9th ed). South Western Publishing Company.
- Mahajan, Dhakhwa and Gurung. (1998). Understanding Factors Affecting Receptivity Towards Adopting Electronic Marketplace: A Merchant Perspective. *e-Service Journal*, 12(1),1-40.
- The minister's Community Business Partnership. (2001). *Community Business in Australia*. www.partnrsship.com. Canada April 15, 2018.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics an Introductory Analysis* (2nd Ed.). Harper and row.

Citation : Sirisak, P., Wongkalasin, S., & Chinsarn, A. (2026). Participation in the Operation of Successful Community Financial Institutions in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e297550. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e297550>

